

дивския митрополитъ Паисия¹². Партений полянски билъ затворенъ въ Солунъ.

Презъ това време униятското движение достигнало най-голѣмата си сила. Униятската депутация съ Драганъ Цанкова на чело пристигнала въ Римъ, гдето на 8 априлъ 1861 г. игуменътъ *Иосифъ Соколски* — необразованъ човѣкъ, билъ по-рано четникъ и съ държането си будилъ у всѣки само смѣхъ, билъ ржкоположенъ за архиепископъ на българската униятска църква. Обаче, славата на Соколски траяла само нѣколко дни. Полскитѣ езуити го накарали да прави отстъпки, както по отношение на литургията, така и въ кирилицата и въ догмитѣ. Въ самата България се вдигнала страшна буря противъ унията; именно противъ нея се борѣли Раковски въ своя „Дунавски лебедъ“ въ Бѣлградъ, а Кръстовичъ съ Стояновъ-Бурмовъ въ „Български книжици“ въ Цариградъ. Така се случило, че вмѣсто цѣлиятъ народъ, къмъ унията пристанали само нѣколко стотинѣ души. Соколски внезапно на 18 юний по таинственъ начинъ изчезналъ; прѣсналъ се слухъ, какво руситѣ го отвлѣкли отъ Цариградъ. Въ сжщностъ той самъ избѣгалъ въ Киевъ, гдето въ Печерския манастиръ и днесъ (1878 г.) живѣе. Тѣй се завършило униятското движение. Лазариститѣ съ голѣмъ трудъ спасили нѣкои остатъци: отъ 1865 до 1876 г. управлявалъ останалитѣ вѣрни на унията униятскиятъ *одрински епископъ* Рафаилъ Поповъ, за чието ржкополагане специално пристигналъ отъ Лвовъ въ Цариградъ архиепископъ Сембратовичъ.

Отъ религиознитѣ смутове се възползували и *Американски мисионери* (методисти) които и до сега иматъ свои станции и училища въ Пловдивъ, Самоковъ, Тулча, Битоля и др. Въ отговоръ на 15-тѣ обещания българскитѣ епархии изпратили въ Цариградъ 28 постоянни представители (мартъ 1861 г.). Тѣ представили на министра на външнитѣ работи Али паша, подъ чието ведомство били църковнитѣ дѣла, нови *осемъ точки* (презъ лѣтото). Искали, щото патриаршескиятъ синодъ да се състои отъ *шестъ* грѣцки и толкова български митрополити; българскитѣ негови членове заедно съ други шестъ свѣтски представители да съставятъ български църковенъ съветъ; единъ отъ митрополититѣ, като глава, да има седалището си въ Цариградъ; владицитѣ да бждатъ избожко избирани, а приходитѣ имъ — точно опредѣлени. Правителството поискало отъ патриарха да се свика една смѣсена комисиия, която да обсъди тоя проектъ, обаче, напраздно; само събитията презъ 1862 г. принудили Портата да действува вече по-енергично.

На 5 юний 1862 г. турцитѣ бомбардирани Бѣлградъ; Херцеговина и Черна-гора били подъ оржие. Сърбия се готвѣла за война, а *Раковски* организиралъ въ Бѣлградъ български легионъ подъ командата на славния войвода *Илия Марковъ* отъ Берово, Малешевско. Въ България се проявило силно недоволство поради колонизацията на 12-тѣ хиляди кримски татари (1861). Дадени имъ били най-богатитѣ села; селянитѣ били принудени да отстъпятъ на преселниците най-добритѣ си земи и, освенъ това, да имъ построятъ безплатно кѣщи. Отъ видинската областъ тогава избѣгали много селяни въ Сърбия, а други 10,000 отишли въ Кримъ (Евпаторийската околия), гдето имъ били посочени мѣста въ изпразненитѣ татарски села; още на следната година, обаче, поради лошото качество на земята и други условия, тѣ се върнали въ роднитѣ си мѣста. Отъ тѣхъ останали само две колонии въ Мелитополската околия. Презъ сжщата година около 23,000 души българи се преселили въ Таврическата губерния, гдето тѣ въ Бердянската и въ Мелитополската околия, върху земитѣ напуснати отъ ногайцитѣ, основали 45 колонии, които сжществуватъ и до сега (1878 г.)¹³.

Раковски, използвайки тѣзи вълнения и преселвания, се опитвалъ да разбунтува българскитѣ хайдути. Начело на тѣхъ тогава стоялъ войвода